

Врз основа на член 10 и член 15 од Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија” бр. 145/10), а постапувајќи по Известувањето за планирано доделување на помош бр. 10-40 од 21.02.2025 година, согласно Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествена одговорност за 2025 година поднесено од Министерството за економија и труд бр. 18-294/9 од 21.02.2025 година, Комисијата за заштита на конкуренцијата на седницата одржана на 27.03.2025 година го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Комисијата за заштита на конкуренцијата при испитување на Известувањето за планирано доделување на помош бр. 10-40 од 21.02.2025 година, поднесено од страна на Министерството за економија и труд, како давател на државна помош, за планирано доделување на помош преку Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествена одговорност за 2025 година, утврди дека:

Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година претставува **шема на помош** согласно член 4 став (1) точка 1 од Законот за контрола на државната помош.

1. Мерката 1 од дел II, област А. **Имплементација на индустриската политика** од Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година под наслов **Поддршка за зголемување на конкурентноста на деловните субјекти од преработувачка индустрија во вкупен износ од 5.000.000 денари**, при што предмет на мерката е надоместување на дел од трошоците на деловните субјекти, и тоа во износ од 50% од докажаните трошоци, но не повеќе од 500.000 денари поединечно за секој деловен субјект – барател на средствата, икоја ќе се реализира преку следниве мерки:

1.1 изработка на стратегија за извоз и/или студии за истражување на пазарот и/или маркетинг стратегија и/или активности за развој на бренд за извозно ориентирани деловни субјекти од преработувачката индустрија

1.2 набавка, имплементација, сертификација и обука за хоризонтални стандарди; хармонизирани и други стандарди и стандардизациски документи од областа на преработувачката индустрија, потребни за интернационализација и поголема конкурентност;

1.3 надоместување на дел од трошоците за официјални такси за регистрација во меѓународни институции (WIPO, EPO, EUIPO и други) за меѓународна заштита на правата на индустриска сопственост;

1.4 соработка меѓу деловните субјекти од преработувачката индустрија и универзитетите за истражување, развој и иновации (користење на лабораториите при универзитетите за испитување и истражување, изработка на проектна документација за подобрување на технолошкиот процес и производ, зелена и дигитална трансформација, стручна анализа, консултација и специјализирана обука)

1.5 надоместување на дел од трошоци за дигитална трансформација на компаниите: развој/набавка на дигитални решенија за поддршка на бизнисот и производството, систем за компјутерска безбедност и дигитален маркетинг

1.6 развивање и примена на циркуларни бизнис модели и/или организациони системи кои водат кон намалување на отпадот во понатамошниот процес за реализирање на проектот

1.7 развивање на нови производи од рециклирани или секундарни сировини

претставува **помош од мало значење (de minimis)** во смисла на член 5 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis) („Службен весник на Република Македонија” бр. 268/24) и истата не претставува државна помош согласно член 9 став (1) од Законот за контрола на државната помош. Доделувањето на помошта од мало значење (de minimis) треба да се врши во согласност со Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis).

2. Мерката 2 оддел II, област А. **Имплементација на индустриската политика** од Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година под наслов **Надоместување на дел од трошоците за акредитирање на лаборатории, проширување на опсегот на акредитација на постоечките лаборатории за испитување или набавка на потребна опрема за лаборатории за пуштање на пазарот на квалитетни и безбедни производи во вкупен износ од 3.000.000 денари**, при што предмет на мерката е надоместување на дел од трошоците на деловните субјекти од преработувачката индустрија во висина од 50% од докажаните трошоци, но не повеќе од 500.000 денари поединечно за секој деловен субјект – барател на средствата

претставува **помош од мало значење (de minimis)** во смисла на 5 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis) („Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 268/24) и истата не претставува државна помош согласно член 9 став (1) од Законот за контрола на државната помош. Доделувањето на помошта од мало значење (de minimis) треба да се врши во согласност со Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis).

3. Мерката 3 од дел II, област А. **Имплементација на индустриската политика** од Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година под наслов **Поттикнување на иновативни и колаборативни проекти поврзани со паметна специјализација, зелена и дигитална трансформација во четворен хеликс, во вкупен износ од 5.000.000 денари**, при што предмет на мерката е кофинансирање на дел од трошоците за нови иницијативи, за воспоставување дијалог и долгорочна соработка меѓу деловните субјекти од преработувачката индустрија, високо образовни установи, институции, невладини организации и други заинтересирани страни, базирани на истражување, развој и иновации за паметна специјализација со надоместување на дел од трошоците во

висина од 75% од проект, но не повеќе од 2.500.000 денари поединечно по проект и со можност мерката да се реализира во соработка со други институции доколку во своите програми за работа поддржуваат соработка помеѓу науката и бизнисот во истражување, развој, иновации, диверзификација и нови пазарни можности, како и со донатори

претставува **државна помош** во смисла на член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош, која како **хоризонтална помош** во смисла на член 4 став (1) точка 14) од Законот за контрола на државната помош и како **шема на помош** во смисла на член 4 став (1) точка 1) од Законот за контрола на државната помош ја доделува Министерството за економија и труд, при што доделувањето на истата е дозволено како помош за **истражувачки и развојни проекти** согласно член 8 став (2) точка д) од Законот за контрола на државната помош и член 6 од Уредбата за условите и постапката за доделување на хоризонтална помош („Службен весник на Република Македонија„ бр. 03/14).

Се задолжува Министерството за економија и труд да води прецизна евиденција на помошта согласно член 15 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis).

Образложение

Согласно член 10 од Законот за контрола на државната помош (во натамошниот текст: „Закон“), Комисијата за заштита на конкуренцијата (во натамошниот текст „Комисија“) е надлежна за оценка и надзор на секој облик на државната помош.

Притоа, секој давател на државна помош дефиниран во член 6 став (1) од Законот, е должен според член 13 став (1) од Законот, до Комисијата да достави известување за секој план за доделување на нова или промена на постојната државна помош, без оглед дали истата се доделува како индивидуална помош или како шема на помош.

Постапувајќи во согласност со обврската за известување, Министерството за економија и труд до Комисијата достави Известување бр. 18-294/9 од 21.02.2025 година (Наш бр. 10-40 од 21.02.2025 година) за планирано доделување на помош врз основа на Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година „Службен весник на Република Северна Македонија“ 29/25).

Комисијата оцени дека Известувањето доставено од страна на Министерството за економија и труд е уредно и ги содржи сите податоци предвидени во член 14 став (1) од Законот односно дека таквото Известување по форма и содржина е во согласност со Уредбата за начинот и постапката за поднесување на известување за доделување на државна помош, како и постапката за вршење надзор на постојната државна помош („Службен весник на Република Македонија„ бр. 142/11).

При испитување на доставената Програма за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година, Комисијата ги оценуваше условите и намената за реализација на секоја од активностите предвидена во истата Предлог Програма за да утврди дали таквите активности претставуваат државна помош.

За да се утврди дали една мерка преземена од страна на давателите на државната помош претставува државна помош, се оценува исполнувањето на кумулативен начин на четирите следни критериуми:

- таквата мерка да опфаќа трансфер на државни средства;
- да биде селективна;
- да претставува економска поволност за примателот и
- да има влијание врз конкуренцијата и трговијата.

Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година претставува шема на помош согласно член 4 став (1) точка 1) од Законот, бидејќи истата претставува правен акт врз основа на кој, без обврска за дополнително одобрување од Комисијата, може да се додели помош на корисници на државна помош кои не се однапред определени во шемата или секој правен акт врз основа на кој помош која не е поврзана со точно определен проект може да му се додели на едно или повеќе претпријатија за неопределен временски период и/или во неопределен износ.

Мерките содржани во Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година, областа А. Имплементација на индустриската политика, Комисијата ги анализираше од аспект на тоа дали истите ги исполнуваат горенаведените четири кумулативни критериуми. При ваквата анализа Комисијата утврди дека мерката 1 од дел II, област А. Имплементација на индустриската политика од Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година под наслов Поддршка за зголемување на конкурентноста на деловните субјекти од преработувачката индустрија во вкупен износ од 5.000.000 денари која ќе се реализира за активностите: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 и 1.7 претставува помош од мало значење (de minimis) во смисла на член 5 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 268/24), затоа што се надоместуваат дел од трошоците на деловните субјекти од преработувачката индустрија во висина од 50% од докажаните трошоци, но не повеќе од 500.000 денари поединечно за секој деловен субјект – барател на средствата. Тоа укажува дека е исполнет условот содржан во член 5 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење според која помошта од мало значење постои ако вкупниот износ на помошта доделена на едно претпријатие не надминува 300.000 евра за период од три последни фискални години. Вкупно за реализација на ова мерка се предвидени 5.000.000 денари или 81.301 еуро. Оттука оваа мерка претставува помош од мало значење (de minimis) во смисла на член 5 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis). Доделувањето на помошта од мало значење (de minimis) треба да се врши во согласност со Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis). Според член 9 став (1) од Законот, помошта од мало значење (de minimis) не е државна помош.

Финансиската поддршка од оваа мерка е наменета за деловните субјекти од секторот преработувачка индустрија, согласно Националната класификација на дејностите – НКД рев.2.1.

Мерката 2 од дел II, област А. Имплементација на индустриска политика од Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година под наслов Надоместување на дел од трошоците за

акредитирање на лаборатории, проширување на опсегот на акредитација на постоечките лаборатории за испитување или набавка на потребна опрема за лаборатории за пуштање на пазарот на квалитетни и безбедни производи во вкупен износ од 3.000.000 денари, претставува помош од мало значење (*de minimis*) во смисла на член 5 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (*de minimis*), затоа што дел од трошоците кои ги надоместува Министерството за економија и труд се во висина од 50% од докажаните трошоци, но не повеќе од 500.000 денари поединечно за секој деловен субјект – барател на средствата. Тоа укажува дека е исполнет условот содржан во член 5 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење според која помошта од мало значење постои ако вкупниот износ на помошта доделена на едно претпријатие не надминува 300.000 евра за период од три последни фискални години. Вкупно за реализација на ова мерка се предвидени 3.000.000 денари или 48.780 евра. Оттука оваа мерка претставува помош од мало значење (*de minimis*) во смисла на член 5 од Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (*de minimis*). Доделувањето на помошта од мало значење (*de minimis*) треба да се врши во согласност со Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (*de minimis*). Според член 9 став (1) од Законот, помошта од мало значење (*de minimis*) не е државна помош.

Мерката 3 од дел II, област А. Имплементација на индустриска политика од Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година под наслов Поттикнување на иновативни и колаборативни проекти поврзани со паметна специјализација, зелена и дигитална трансформација во четворен хеликс, при што предмет на мерката е кофинансирање на дел од трошоците за нови иницијативи, за воспоставување дијалог и долгорочна соработка меѓу деловните субјекти од преработувачката индустрија, високо образовни установи, институции, невладини организации и други заинтересирани страни, базирана на истражување, развој и иновации за паметна специјализација со надоместување на дел од трошоците во висина од 75% од проект, но не повеќе од 2.500.000 денари поединечно по проект и со можност мерката да се реализира во соработка на Министерството за економија и труд со други институции доколку во своите програми за работа поддржуваат соработка меѓу науката и бизнисот во истражување, развој, иновации, диверзификација и нови пазарни можности

претставува државна помош во смисла на член 5 став (1) од Законот за контрола на државната помош, која како хоризонтална помош во смисла на член 4 став (1) точка 14) од Законот за контрола на државната помош и како шема на помош во смисла на член 4 став (1) точка 1) од Законот за контрола на државната помош ја доделува Министерството за економија и труд, при што доделувањето на истата е дозволено како помош за истражувачки и развојни проекти согласно член 8 став (2) точка д) од Законот за контрола на државната помош и член 6 од Уредбата за условите и постапката за доделување на хоризонтална помош („Службен весник на Република Македонија, бр. 03/14). Доделувањето на оваа помош треба да се врши согласно член 6 од Уредбата за условите и постапката за доделување на хоризонтална помош. Вкупно за реализација на ова мерка се предвидени 5.000.000 денари односно 81.300 евра.

Вкупно за реализација на сите мерки од дел II, област А. Имплементација на индустриската политика од Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествената одговорност за 2025 година се предвидени 13.000.000 денари или 211.382 евра, обезбедени од Буџетот на Република Северна Македонија за 2025 година, Потпрограма 11 – Индустриска политика, сметка

637, ставки 462 и 464, наменети за имплементација на мерки од Индустриската стратегија на Република Македонија 2018-2027.

Заради горенаведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Согласно член 26 став (3) од Законот за контрола на државната помош, тужбата не го одлага извршувањето на решението, освен во случај кога Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе наложи враќање на незаконската или злоупотребената државна помош чие доделување не е дозволено.

Правна поука: Против ова решение може да се поднесе тужба за поведување на управен спор во рок од 30 дена од денот на приемот на решението. Тужбата за поведување на управен спор не го одлага извршувањето на решението.

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

ПРЕТСЕДАТЕЛ

М-р Малинка Силјановска Николиќ